

Férfitörténet¹

Glavinic Vekas Eva fordítása
Apa önmagáról nevezett el. Jovannak hívták, én pedig Jovana vagyok. Nagyon sikeres villamosmérnök volt. Amióta elindultam iskolába, én voltam minden reménye. Elvárta tőlem, hogy a legjobb diák legyek, meg aztán a zeneiskolában is remekeljek zongora szakon. Apa minden ambícióját teljesítenem kellett, mert az iskolai naplóba becsúsztott minden négyesért felpozított, igaz, nem nagyon. Gyengébb osztályzatokat nem is kaptam.

Nem jártam szórakozni harmadikos gimnazista koromig. Apa azt mondta, hogy így sokkal jobb nekem. „Csak aggódom érted, Jovana”, mondogatta. „Jašával ellentétben, te nő vagy.” Jaša az én három évvel fiatalabb öcsém, Janko, aki nem volt jó tanuló, de ezt senki sem várta el tőle. „Ha véletlenül nem mész férjhez, szükséged lesz valami biztos megélhetésre, amit diploma nélkül nem tudsz elérni”, mondogatta apám.

Habár végzettsége szerint anyám, Koviljka jogász volt, nem volt túl jó érzéke az igazsághoz. Nem nagyon akart közbeszólni, mert szerette és tisztelte a férjét, és valamiképp félt is tőle. Nem okoltam ezért, hiszen mégiscsak őt éreztem magamhoz legközelebbinek a családból.

Amikor a gimnáziumot befejeztem, apám a zimonyi *Teleoptik*nál elintézte, hogy ösztöndíjasként tanulhassak a Rajlovaci Iskolaközpontban, Szarajevó mellett. Úgy tűnt, hogy apám mindenható. Igaz, nekem kellett letenni a felvételi vizsgát. Az ösztöndíjam fedezte villamosmérnöki tanulmányaimat, és biztosította számomra a diplomázásom utáni munkát a szakmában, a *Teleoptik*ban.

Annak ellenére, hogy a rajlovaci egyetemista otthon civil részében szállásoltak el, katonai igazolványt kaptam, mint mindenki.

¹ Részlet a *Belgrádi csajok (Beogradanke)* című, az újvidéki Forum Könyvkiadó Intézet gondozásában megjelenő kötetből.

A komplexumba való belépéskor minden alkalommal fel kellett mutatnom. Amikor egy sikertelen vizsga miatt nem írtam be a második évet, elvesztettem a tanulmányaim folytatására való jogot is. Azzal a kilenc hallgatóval együtt, akikkel hasonló történt, én is katonai igazolvány nélkül maradtam, és haza kellett mennem. Mivel a családomnak kártalanítania kellett a *Teleoptikot*, meg kellett térítenie a kétévi ösztöndíj összegét, apám pedig pazarlónak és felelőtlennek nevezett; én is éppen ilyennek kezdtem érezni magam. Dühös volt rám, nem engedett el szórakozni, csak moziba mehettem el Jankóval, vagy délutáni sétákra egykori iskolatársnőimmal a 13. Belgrádi Gimnáziumból.

Panaszkodtam anyámnak. Ő erre azt mondta, hogy kevesen tudnák teljesíteni apám elvárásait. Szerinte az lett volna a legjobb, ha bevallom apámnak, hogy képtelen vagyok neki eleget tenni. Amikor ezt meghallottam, megijedtem. Nem apám reakciójától félttem, hanem a kellemetlen helyzettől. Ezt elmondtam anyámnak is.

– Ha neked könnyebb évtizedeken keresztül túrni a kisebb kellemtelenségeket, mint egy óra alatt egy nagyot, ami meghozná a gyümölcsöt – tanácsolta –, akkor túrjél, Jovankám! Én is ilyen vagyok.

Csalódott voltam határozatlanságom miatt, keserű sírásra fakadtam.

Szerencsére a következő év májusában szeptembertől visszahívtak Rajlovacra. Később kitudódott, hogy a velem együtt évet vesztett kilenc egyetemista egyikének az apja talált valami kapcsolatot a Vezérkarban. Ő utasításra folytathatta tanulmányait, így aztán mi kilencen is visszatérhettünk Rajlovacra. A legszerencsésebb dolog az volt, hogy szüleimnek a továbbiakban nem kellett visszafizetniük az ösztöndíjamat. Amíg még Belgrádban voltam, apám megengedte, hogy ismét szórakozni járjak.

Az ismétlők csoportjában, akik folytathatták tanulmányaikat Rajlovacon, ott volt a čacaki Mladen is. Mélyzöld szeme volt, amely illett a fekete hajához, és jó ember látszatát keltette vele. Az is tetszett benne, hogy nem beszélt túl sokat. Ám nem ez volt az egyetlen dolog, ami közös volt bennünk. Mladen olyan magas volt, mint én. Az ő apja is, akárcsak az enyém, felfordulást csinált az elvesztett év miatt, míg más ismétlők szülei vigasztalták gyerekeiket.

Először huszonhárom évesen szeretkeztem. Akkor feküdtem le Mladennal. Már annyira közeliak voltunk, elég volt csupán néhány csók és érintés, hogy egy másféle közelségre térjünk át. Nem fáj, sőt a végén még élveztem is. Egyébként használtam néhány szarajevói

kifejezést, amely megtetszett. A szeretkezés után annyira elérzékenyültem, hogy még akkor is csókolgattam és simogattam Mladent, amikor már elaludt. Néhány nappal később meglett a feltételem a negyedik év beírásához.

Jól haladtam, Mladennak azonban sajnos nem ment. Nem lett meg a feltétele a következő évhez, és ezzel elveszített minden jogot az ösztöndíjra és tanulmányainak folytatására. Csak egyszer sikerült még szeretkeznünk. Ezután Mladen összecsomagolt, és visszament Čačakra.

Csupán néhány nap telt el, amikor meghallottam, hogy öngyilkos lett. Sokkolt a hír, mert egy étellel teli embernek tartottam. Nem tudtam, hogy azért lett-e öngyilkos, mert nem teljesítette a feltételt, vagy mert többé nem találkozhatott velem. Esetleg azért, mert a családjának nem volt pénze, hogy visszafizesse a cégnek az ösztöndíjat? Ahelyett, hogy a čačaki temetési szertartáson enyhítettem volna a fájdalmam, és választ kaptam volna az engem gyötrő kérdésekre, Rajlovacon kellett maradnom, hogy még egy bejelentett vizsgát letegyek. Arra gondoltam, hogy Mladen talán azért lett öngyilkos, mert a családja ellökte magától. Többször is bevallotta nekem, hogy magányos, és úgy érzi, sehova sem tartozik. Az ő öngyilkossága volt az első haláleset a környezetemben, amely súlyosan érintett. Nem egészen két évvel később hallottam, hogy két barátom az általános iskolából életét veszítette Vukovárnál, a harctéren...

Időközben feloszlatták a Rajlovaci Iskolaközpontot. Belgrádban folytattam a tanulmányaimat.

Az első napokban az új egyetemen bennünket, Boszniából érkezőket mélységesen lenéztek. A belgrádi egyetemisták közül csupán egyetlen lány volt nyitott felém. Egyedül csak ő, Dunja mosolygott rám, amikor találkoztunk az egyetemen. Mivel nem szoktam hozzá az ilyen kedvességhez, megijedtem, talán csak nem leszbikus. Hamarosan rájöttem, hogy Dunja jóindulatú, és csupán tájékoztatni szeretne arról, hogy milyenek a vizsgák és a lehetőségek az egyetemen. Csak vele tudtam meginni egy kávét és elbeszélgetni a szünetben. Az ilyesmi mindig elég ahhoz, hogy egy nő elfogadjon valakit.

Amikor rájöttem, hogy az egyetem vezetőségének az a célja, hogy minél előbb és minél simábban diplomához juttassanak engem és a hozzám hasonló egyetemistákat, végre lazíthattam kicsit, és megszervezhettem az életem kedvem szerint. Eldöntöttem, hogy letisztázom az évet és diplomázok. Míg a környezetemben egyre többen nél-

külöztek vagy vesztek oda a háborúban, én tűrhetően kerestem egy Balkán utcai butikban, amit Dunja fiúja, Darko tartott. Csak akkoriban enyhült a Mladen miatti szomorúságom és fájdalom.

A munkahelyemen jól éreztem magam, de feszélyeztet, hogy hazudtam a szüleimnek, s hogy az egyetem helyett a butikban töltöm az időt. Darko laza volt, és nem igényelt különösebb tiszteletet.

A szép élet addig tartott, amíg be nem következett a hiperinfláció. Akkoriban állított be apám váratlanul a butikba. Köszönt nekem, és a főnököt kereste. Amikor bemutatam neki Darkót, Jovan közölte vele, hogy az ő lányának diplomáznia kell, és felmond a munkahelyén. Nem lepődtem meg azon, hogy Dunja fiúja gond nélkül elengedett, azon viszont igen, hogy az apámmal való konfliktus nyugalomban és kellemetlenségek nélkül zárult le. Ezért valahogyan hállás is voltam neki.

Nem egészen hat hónappal a diplomázásom után apám elhelyezett az *Elektroluks* cégnél gyakornokként. Szerencsére túl kaotikus volt a helyzet az országban, semhogy a *Teleoptik* kártérítést követelt volna az ösztöndíjamért.

Akkortájt találkoztam a moziban egy gimnáziumi barátommal, Ognjennal. El voltam ragadtatva. Már középiskolás korunkban a bizalmamba férközött, amikor bevallotta, hogy tetszem neki, de számára fontosabb, hogy barátok legyünk. Bár ő is tetszett nekem, mint férfi, barátként szerzett meg engem. Most már azonban egészen más prioritásaim voltak, mint ahogyan neki is. A következő találkozásunkkor, egy bárban, kiderült, hogy egyikünknek sincs kapcsolata, és mindketten szeretnénk családot.

Ognjen magas volt, szép és sokat ígérő, természete szerint azonban tehetetlen. Különben sem számítottam arra, hogy az új kapcsolatból olyan szerelem legyen, mint amilyent az első fiúm iránt éreztem. Azt hittem, egy nő csak egyszer lehet igazán szerelmes az életben, és hogy én ezt az esélyemet Mladen öngyilkosságával elveszítettem.

Másfél évnyi kapcsolat után mentem férjhez. A szex csodálatos volt vele, talán a kölcsönös fizikai vonzalom miatt, vagy azért, mert így akartam megélni. Talán tényleg jó volt, de amint Ognjen a csúcsra jutott, elfordult tőlem. Azokban a pillanatokban éreztem, hogy az ő szeretete nem olyan erős, mint az enyém.

Szerencsére az anyja, a fiútestvére és annak felesége belátással voltak irántunk, és gyakran jártak el vraníci víkendházukba. Férjem és én minden hétvégén egyedül lehettünk.

1998-ban megszületett a fiunk, Marjan. Úgy tűnt, hogy harmonikus, nyugodt családi életet élünk. Nem nélkülöztünk, mert Ognjen megbecsült bankár lett, én pedig a gyakornoki évem és a szülést követő felépülésem után rendes állást kaptam. A *Faraon inženjering* két villamosmérnökének egyike lettem. Ez egy építővállalat volt, amely hatalomközeli embereknek épített kereskedelmi és lakóépületeket. Dunja volt a másik villamosmérnök, ő nyomott be engem. Bőséges fizetést kaptunk. Kötelezettségeink egy részének semmi köze sem volt a szakmánkhöz: mulatságokat szerveztünk diszkók, fogadóirodák és éjszakai klubok megnyitójára a *Faraon inženjering* által emelt épületekben, vagy olyanokban, amelyeknek ez a cég volt a tulajdonosa. Mindez gyanús volt nekem – a megnyitókön sok volt a gyanús alak –, de némiképp izgalmas is.

Apám váratlanul megbetegedett és tüdőrákban meghalt. Nemcsak az ő halála fájt nekem, hanem anyámnak a férje elvesztése miatti szenvedése is. Egész nap a gondolataiba temetkezett, cigarettázott és hallgatott. A legjobb esetben valami tizennyolcadik századi francia szerzők könyveit olvasgatta.

Ognjen könnyített egy kissé a helyzetemen. Apám halála után teljesen nekem szentelte magát, csak szinte egyáltalán nem szeretkeztünk. Most ismét azt a kedves gimnáziumi fiút láttam benne.

Az anyám feletti aggodalom miatt nem vettem részt a hagyatéki tárgyalás intézésében. A tárgyalás eredményeként Janko a Požega utcai lakást örökölte, amelyben egyébként is lakott a családjával és anyával, nekem pedig a barajevói víkendház jutott. Janko ingatlanja összehasonlíthatatlanul többet ért. A lakással együtt egy pinchelyiség is az övé lett, amelyben edzőtermet működtetett, és ebből jól élt.

Ognjen azt mondta, hogy nem akar a családom dolgaiba avatkozni. Mivel azonban mégis megkérdeztem, hogy mi a véleménye a hagyatéki tárgyalás végkimeneteléről, azt mondta, úgy tűnik neki, hogy a víkendház sem rossz megoldás. Boldoggá tettek az eljövendő barajevói családi kirándulások, mert azokban a napokban jobban szerettem őt, mint bármikor – talán még Mladennál is jobban.

Amikor apám halála után felépültem, visszatértem a lakáskérdéshez. Két kisebbre cseréltük azt, amelyben korábban laktam a fiammal, a férjemmel, az anyósommal, a sógornómmal és a sógorommal. Relja Đokićnak, a *Faraon inženjering* tulajdonosának köszönhetően sógorom és sógornőm kaptak egyet, mi hárman pedig egy mási-

kat a Karaburmán. Hármunk lakása lett ez, Marjané, Ognjené és az enyém, mivel anyósom végérvényesen elköltözött Vranićra. A tulajdonos lehetővé tette, hogy a lakásunkat kibővítsük az épület tetőtéri részével. Ilyen kedvezményt Relja csak néhány lakónak adott a tulajdonában levő épületekben. Ennek köszönhetően hasznosnak éreztem magam. Abban reménykedtem, hogy az én tranzakcióm nem hatott ki a *Faraon inženjering* későbbi csődjére.

Amikor munka nélkül maradtam, Ognjen szerzett nekem munkát egy kliensén keresztül a *Tel-elektrob*ban. Tekintettel arra, hogy apám halála óta ritkán szeretkeztünk és valahogy elhidegült, azzal vigasztaltam magam, hogy legalább a munkában szerencsés vagyok.

Házasságunk mindinkább a bevásárlásokra, a lakodalmakra, születésnapokra, védszentünnepekre és temetésekre való elmenetelekre korlátozódott. Amikor mondtam Ognjennak, hogy úgy érzem, mintha kerülné a velem való szeretkezést, ő a banki teendőire, a kollégáival és ügyfeleivel való barátkozásra és az apám halála miatti fájdalomra hivatkozott. Mondtam neki, hogy már rég túltettem magam apám halálán. Megkérdeztem, hogy esetleg van-e valakije, de ő tagadta. Később azonban egy névtelen e-mailból megtudtam, hogy nemcsak nője van, hanem még egy gyereke is!

Kiderült, hogy másfél évvel korábban a bankban, ahol dolgozott, megismert egy szép új titkárnőt, akit Stašának hívtak, és negyvenes évei felé közeledett. Egyedülálló volt, és mindenáron gyereket akart. Ognjen kéznél volt, és elkezdődött a románc. Staša mindent felkínált neki, amit én nem: piros körmökkel, kiszőkítve, rövid szoknyában és magassarkúban a divatlapok modelljeire vagy a pornófilmek színésznőire hasonlított. Számomra e két szakmában dolgozó nők olyanok, mintha ikertestvérek lennének.

Ognjen továbbra is tagadott mindent. Úgy éreztem, azzal, hogy egy másik nőtől lett gyereke, engem nőként megsemmisített. Viszont magam mellett akartam tartani a gyermekem apját, így könnyezve kértem, hogy ne találkozzon többé Stašával a munkahelyen kívül. Megpróbáltam ismét megtetszeni neki.

Mindaddig kissé telt, de magas, barna nő voltam. Befestettem a hajam világosszökegére, festeni kezdtem a körmöm, és fogyókúráztam. Fogyni akartam, ezért nem ettem túl sokat, habár egyébként sem volt jó étvágyam a szomorúság és az önvizsgálat miatt, hogy hol tévedtem. Míg külsőleg mássá lettem, önmagamnak időnként nevetséges voltam.

Amikor végre bevallotta, hogy van valami kapcsolata Stašával és a fiacskájával, Ognjen azzal vádolt meg, hogy elhanyagoltam őt, amíg a *Faraon inženjering*ben dolgoztam. Lehangoztak lakonikus kijelentései, amelyekkel igazolni igyekezett a csalást, az a döntése pedig, hogy együtt maradunk, de ő továbbra is látogatni fogja Stašát, teljesen tönkretett. Az sem jelentett számomra vigaszt, hogy igazából tudtam: nem szerelmes a titkárnőbe és nem azért marad velem, mert bizonyítani akar, vagy hogy fiatalságának pillanatait újra megélje. Úgy tűnt, az alkalom adott volt számára, és hogy ő egy olyan ember, aki a saját tehetetlensége miatt még arra is lusta, hogy valamiről lemondjon. Most nehéz volt választania köztem és Staša között, mint ahogy Marjan és a második gyermeke között is. Úgy tűnt, hogy a tehetetlenség a hiperaktivitásnál is nagyobb gond, én viszont mindig hiperaktív voltam.

Staša és Ognjen románca éppen olyan eredményt szült, amelyet a titkárnő várt: a gyereket és az én válókeresetemet. Mivel a kétszintes lakás, amit a *Faraon inženjering* által szereztem, a dokumentumok alapján Ognjen tulajdona volt, mielőtt elköltöztem volna, beszéltem anyámmal és az öcsémmel az apám halála után maradt lakóterek új elosztásáról. Janko azt mondta, hogy semmiről sem tud lemondani, mert felesége és két gyermeke van, és még anyára is gondot visel. Ő még mindig nem épült fel apám halála óta, így megkért minket, hogy magunk egyezzünk meg. Különben meg, ha képes lett volna gyakorlati dolgokkal foglalkozni, akkor legalább a víkendházat a saját nevére íratta volna. Én is jobban aggódtam anyám egészségéért, mint az ingatlanok miatt, ezért úgy döntöttem, hogy nem terhelem őt a lakásgondokkal.

Találtam egy garzont a Čukaricán, anyámhoz, Jankóhoz és a 13. Belgrádi Gimnáziumhoz közel, átköltöztem a Karaburmárról, és magammal vittem a gyereket. Visszaállítottam természetes hajszínemet. A testsúlyomat viszont nem, nem is tudtam, mert nem is kívántam gyakran az ételt.

Andrija Gilić ügyvéd azt állította, hogy a válóperből nyertesként kerülhetnék ki, de minden jogomat elveszíteném a Karaburmán levő lakásra. „Tekintettel arra, hogy elcsérélték azt a lakást, amit nem közösen szereztek a házassági életközösség ideje alatt”, mondta, „az efféle vagyont nem kerülhet be a házassági szerzemények gyűjteményébe.” Ám kiderült, hogy jól ismeri Milo Vukić bírót, aki az ügyet vezette. Amikor ezt elmeséltem Jankónak, megállapította, hogy talán

mégis van remény a lakásprobléma megoldására. Azt ajánlotta, kérjem meg Andriját, hogy ismertessen össze Vukićyal. Amikor ezt továbbbítottam az ügyvédnek, azt mondta, hogy az öcsém ötlete talán nem a legjobb. Janko viszont ragaszkodott ehhez, így hát felhívtam Andriját, és mondtam neki, hogy ha bemutat a bírónak, legalább tudni fogom, hogy van-e esélyem. Gilić habozott, de végül ráállt.

Amikor a *Sport kafé*ban, ahol hármásban találkoztunk, végighallgatta a bírósági eljárásról szóló történetemet, Vukić bíró azt szuggerálta, hogy Andrija segítségével indítsam el a vagyoni jogi pert, és gyűjtssem össze a tetőtér lakáshoz való csatolását szolgáló engedélyeket. Mondtam neki, hogy semmi sincs meg írásos formában. Ő azt ajánlotta, találkozzam Relja Đokićyal, kérjem el tőle az engedélyeket, hogy ellenőrizhessem, kinek a nevére szólnak, az enyémmre-e vagy Ognjenére. Azt válaszoltam neki, hogy számomra kellemetlen lenne Reljával beszélni erről, mert a *Faraon inženjering* becsődölt. Milo Vukić azt mondta Andrijának, hogy ő mindenképp optimista, és hogy indítsa el a vagyoni jogi pert. Nekem pedig azt mondta, hogy tetszem neki.

Két-három nap múlva Andrija elpanaszolta, a bíró azzal üldözi, hogy vigyen el bennünket ebédre. Ráálltam, de aznap szinte egyáltalán nem csíptem ki magam. Kisminkeltem magam, de korrektort és szemceruzát nem használtam, egy hosszú ruhát vettem fel, és kényelmes, lapos sarkú cipőt. Mindez nem zavarta az ötvenéves bírót abban, hogy, miután Toyotájával hazakísértük az ügyvédet, meghívjon magához kávéra.

Amikor megérkeztünk Andrija épülete elé, ő félrehívott, és figyelmeztetett, hogy óvatos legyek. Megígértem neki, hogy az leszek, mégis elfogadtam Vukić meghívását. Jólesett a társasága, mert laza volt, és biztonságban éreztem magam mellette. Azon az estén csak beszélgettünk.

Hamarosan elkezdtünk szórakozni. Milo továbbra is laza és korrekt volt, sőt maximálisan sármos. Elárulta, hogy elvált, és hogy nagyon kötődik az anyjához. Azt mondta, hogy megtaláltam a megfelelő személyt, aki majd segít megoldani a válópert, és megkapnom legalább valamit a vagyoni jogin. Amint megéreztem a bizalmat, elmeséltem neki a házasságom széthullásának történetét, és bevallottam, hogy anyám depresszióban szenved. Mintha nem hitte volna, hogy mindez megtörtént velem, Milo Andrijánál és néhány közös ismerősünknel kérdezősködött. Végül mégiscsak hitt nekem.

A kapcsolatunkban minden rendben volt, csak Milo sokkal jobban akarta a szexet, mint amilyen ügyesen csinálta. Szeretkezésünk kissé mesterkéltnek hatott, mintha egész idő alatt valami máshoz lett volna kedve, vagy mintha Cialist használt volna, és még az sem lett volna elég erős afrodisziákum, hogy segítsen rajta. De legalább virágot küldött nekem haza és a munkahelyemre, segített a lakbért kifizetnem, és olykor, amikor Marjan az iskolában volt, ételt is hozott. Igyekeztem megszeretni, mert neki köszönhetően éreztem magam megbecsültnek, kívánatosnak és fontosnak.

Szinte minden oké volt, amíg egyszer egy zlatari étteremben, ahol Milóval a hétvégét töltöttem, össze nem futottam Dunjával és Darkóval. Találkozásunk felvillanyozott. Amíg négyesben kávéztunk és trécseltünk az étterem kerthelyiségében, Dunja azt ajánlotta, hogy mi ketten találkozzunk egyik ismerősünkkel az egyetemről, Pecával, aki egy *Industrijal dizajn* nevű céget nyitott, és akivel ő továbbra is barátkozik.

– Ha az uraknak nincs ellenükre – tette hozzá Dunja mosolyogva.

Darko lazán igent mondott, természetesen, semmi gond, Milo pedig motyogott valamit, ami úgy hangzott, mintha Dunja férjének a szavait ismételné. Elfogadtam az ajánlatát, mert szerettem volna látni az egyetemi ismerőst. Attól kezdve legalább fél órán keresztül más közös ismerőseinkről beszélgettünk, Milo pedig hallgatott, csak akkor szólalt meg, amikor kétszer konyakot rendelt magának. Amikor a másodikat is megitta, azt mondta, ideje fizetnünk és elindulnunk Belgrádba.

– Miért nem találkozik Dunja egyedül azzal a Pecával!? – harsant fel tízpercnyi vezetés után. – Miért kell neked találkozót szervezned azzal az alakkal!? Ha jobb munka kell, akkor úgy mondd, Jovana, és én majd találok neked!

Arra gondoltam, hogy Milo részeg. Sajnos, pillanatok alatt rájöttem, hogy nagyon is józan. Gyakoriak lettek a hasonló veszekedések. Egy napon valahogy megtudta, hogy az épületétől nem messze beültem egy bárba Dunjával és három munkatársával. Amikor elmentem hozzá valami filmet nézni, elkezdett kérdezősködni, gyanúsíthatni, és rettentően kiabált. Megkértem, hogy ne ordítson rám, mert ilyet nem tett sem a volt férjem, sem a megboldogult apám. Amikor azt mondta Milo, hogy ő nem olyan puhány, mint a volt férjem és a megboldogult apám volt, akkor elküldtem az anyjába. Pofon ütött, és szakítottam vele.

Beszéltem Dunjával. Azt szuggerálta, hogy semmiképp se béküljek ki Milóval, mert a nőnek nem szabad túrnie partnerétől a testi erőszakot.

– Kivéve talán valamilyen hihetetlen helyzetben, például, ha a nő pisztolyt ránt, ő pedig elveszi tőle, és lekever neki egy pofont – tette hozzá. – Habár itt már az a kérdés, hogy miért vette elő a nő a pisztolyt.

Milo azokban a napokban csupa megbánás volt, gyengéd és türelmes. Mivel hívásait elutasítottam, bocsánatkérő SMS-eket meg e-maileket írt, amelyekben arra hivatkozott, hogy túlérzékeny volt, amit az anyjától örökölt, és ideges a munkahelyi stressz miatt, amelyeket egyebek között az én pereim kedvező megoldására való törekvés okozott. Ígérette, hogy megváltozik.

A békülésünk utáni első napokban úgy tűnt, hogy mi vagyunk a legszerelmesebb pár egész Belgrádban. Mindennap moziba mentünk, és szinte mindig kézen fogva. Olykor tutajokon mulatoztunk italozva, nevetve hajnalig. Az egyik tárgyaláson alig tudtuk elkerülni, hogy tekintetünk találkozzon. Milo szeretett volna megismerkedni Marjannal, a fiammal, és közelebb kerülni hozzá. De amikor egyszer felhívott Dunja Darkója, hogy valakinek a számát elkérje, Milo megijedt, hogy van valami köztünk, és ismét feldühödött. Ami a legrosszabb, hogy Darko hallott erről a veszekedésről, és tartózkodó lett velem meg Milóval szemben is.

Amikor elkezdtünk ismét találkozgatni, Milo néhány napig normálisan viselkedett, sőt szinte gyönyörűen, aztán mégis talált okot a parázs veszekedésre. Gyakran szakítottam vele, de neki mindig volt újabb békítő módszere. Reggel ötig várt rám az épület előtt, könyörgött Dunjának, hogy közvetítsen – amit ő elutasított, de akaratlanul is sajnálatot ébresztett bennem Milo iránt, és ezzel el is döntötte az ügyet –, vagy előre lelkiismeret-furdalást és büntudatot keltett bennem arra az esetre, ha esetleg elhagynám. Legutóbb azért szakítottunk, mert titokban bevettem a fogamzásgátló tablettát, annak ellenére, hogy megbeszéltük, gyereket szeretnénk. A veszekedést azal az ajánlattal simította el, hogy Marjant és engem elvisz Görögországba nyaralni.

Mivel bizonytalan voltam és mérges is Milóra, akadékoskodni kezdtem, sőt zsarolni is. A nyaralásra vonatkozó mindkét feltételemet teljesítette, kibérelt egy kétszobás apartmant, és Marjannak vett egy Sony játékkonzolt. Zákinthoszon mindent ő fizetett – az ételt,

italt, a hajóbérlést a part körbejárására, ami majdnem az életünkbe került, amikor egy napon elkapott bennünket a vihar a tengeren. Alig tudtunk megmenekülni, este Milo mégis azt kérte, menjünk ki hármasban a városba, amit Marjan a zűrös nap miatt elkedvetlenedve és sértetten elutasított. Azt mondta, hogy az apartmanban marad, hogy felgyógyuljon a sétahajózás után. Felgyógyulni pedig úgy fog, hogy egész éjjel a konzolon játszik.

Amikor a fiam pártjára álltam, Milo megharagudott. Úgy döntöttem, hogy mégis elmegyek vele. Egész idő alatt rosszul éreztem azonban magam, amiért Marjant egyedül hagytam. Olyan volt, mintha cserbenhagytam volna. Az apartmanba visszatérve megállapítottam, hogy változtatnom kell valamin.

Amikor visszatértem Belgrádba, felhívtam anyámat, hogy elmondjam neki: nincs miből fizetnem a lakbért. Csakhogy sem ő, sem Dunja, sem Janko nem voltak olyan helyzetben, hogy segíteni tudtak volna. Amikor eszembe jutott Milo, először megundorodtam magamtól. Egy olyan embertől függtem, akivel valami nem volt rendben!

Elutasítottam Milo anyagi segítségét, utána pedig a találkát is. Nem tudta elfogadni, hogy elhagyták. Mivel nem értette az én okaimat, találkozgatni kezdett közös ismerőseinkkel, és csúnya dolgokat mesélt rólam. Szemrehányásokkal és vádaskodással teli e-maileket és SMS-eket küldött, azt állította, hogy hazug ember vagyok. Az üzenetjelző hangot mások mobiltelefonjának és a szélnek a hangjával, sőt a mosógép centrifugálásának hangjával is összetévesztettem már félelmemben. Ahogy megláttam Milo nevét a kijelzőn, rögtön rám tört a pánikroham. Három telefonkártyát váltottam. Azokban a napokban akkor voltam boldog, amikor beérkező leveleim között egy új sem volt. Amikor a *mailbox*-ból kiléptem, okvetlenül rákattintottam a *sign outra* is.

A válópert megnyertem ugyan olyan értelemben, hogy a bíróság jóváhagyta, hogy Marjan többnyire nálam legyen, a vagyoni jogi pert azonban elvesztettem, mert Milo Ognjen javára ítélt. Számítottam is erre a döntésre, meg a kellemetlen találkozásra a bírósági teremben, s közben bizakodva nyugtattam magam azzal, hogy az elvesztett per elegendő bosszú lesz egy elhagyott férfinak. Ám épp hogy az egyik lezárult, Milo engem már egy újabb tárgyalásra kényszerített. Azt kérte, hogy Marjan adja vissza neki a Sony kon-

zolt. A fiam tiltakozott. Nem akart megválni a szerkentyűtől, melyhez annyira kötődött.

A bíróság megvágott egy negyvenezer dináros büntetéssel, és még az ügyvédnek is kellett pénz. Ezért úgy döntöttem, hogy egy fizetőképesebb cégnél keresek munkát. Felhívtam Dunját, megkérdeztem, mi a helyzet Pecánál. Azt mondta, hogy az ő *Industrijal dizajn*-ja alvállalkozó, amely a *Telekom*-nak készíti ipari és középületek projektjeit, és consulting szolgáltatásokat végez. Amikor Pecával beszéltem, éppen terjeszkedett a cége, és szüksége volt még egy villamosmérnökre.

Felmondtam a régi munkahelyemen, és elhelyezkedtem az *Industrijal dizajn*-nál, sokkal nagyobb fizetésért. Az első különbözetet a konzol miatti bírósági büntetésre kellett elköltenem.

Új kollégáim hűvösen fogadtak, mintha veszélyt jelentettem volna számukra. A foglalkoztatottak egész idő alatt számítógépük monitorját bámulták, és én is sokkal többet használtam a komputert az új munkahelyemen, mint bármikor azelőtt. Amellett, hogy e-mailezéssel tartottam fenn a kommunikációt, *Word*-be kellett áttennem különféle műszaki leírásokat és műszaki feltételeket, ajánlatokat nyomtatnom, *Excel*-ben előméretezést készítenem, meg előszámlákat a munkákról, táblázatokat kreálnom a fogyasztók erejéről és fajtáiról.

Peca rám bízta a trafóállomások tervezését, és az elosztóberendezésekkel kapcsolatos minden feladatot elláttam. Bevallottam neki, hogy nincs tapasztalatom atipikus trafóállomások tervezésében és elkészítésében, csak a tipikusakhoz, disztributívakhoz értek. Megnyugtatóképp mondta, hogy mindezt meg fogom tanulni, és hogy két tapasztalt mérnök is küszködött előttem e feladat teljesítésével.

Annak ellenére, hogy kollégáim tartózkodóak voltak, és hogy a trafóállomásokkal gond volt, boldog voltam, hogy egy jól jövedelmező állásom van az egyetemi barátomnál. Mivel nem volt senkim sem, akivel kommunikálhatnék, igyekeztem legalább kicsinosítani magam, hogy negyvenes éveimben is úgy nézzek ki, mint egy makacsul fiatal, jó ízlésű lány. Mivel még mindig nem sikerült elsajátítanom az atipikus trafóállomások tervezését, tanulni szerettem volna. Peca volt olyan kedves, és munka után is velem maradt az irodában, hogy az új anyagot elmagyarázza.

Múltak a hetek, és sehogyan sem tudtam megbirkózni az új feladattal. Mindezt tetézték az egyre gyakoribb találkozások anyám pszichiáterével, Stefan Čurčićyal, aki azt tanácsolta, Koviljka vál-

toztasson környezetet, hogy végérvényesen feldolgozhassa Jovan halálát. Janko és én megbeszéltük, hogy megfogadjuk anyánk lélekgyógyásának tanácsát. Jaša a Daciájával elszállította őt és holmiját a barajevói víkendházba, így aztán Marjan iskolai feladatainak szentelhettem magam, meg a palánták beszerzésének, amelyek gondozása Ćurčić szerint jótékony hatással lehet Koviljka pszichéjére.

Amikor a munkahelyemen elkövettem egy technikai hibát, úgy tűnt, hogy Peca teljesen elvesztette a türelmét. Az a szöveg is, mint minden más, amit *Word*-ben készítettünk, *Arial Narrow* betűtípussal íródott. Úgy látszott, minden rendben van, amikor átdoztam magamnak PDF-be, mert ebben a formátumban kellett lennie minden dokumentumnak, amelyet a munkahelyünkön nyomtattunk. A dokumentumot a „csere” mappába tettem, amelyhez minden gépről hozzá lehetett férni, és meg is mondtam ezt az embereknek a fénymásolóban, ahol a fájlokat nyomtattuk. Végül egyáltalán nem *Arial Narrow* betűtípusban volt a szöveg, hanem egy olyanban, amelyről még csak nem is hallottam. Az oldalakat nagy sorközökkel nyomtatták ki, és rossz volt olvasni.

Peca dühös lett, és egy elektronikus körlevelet küldött szét. Abban az állt, hogy a dolgozók közül egyesek nem az *Adobe Acrobat X Pro* programját használják, amely kompatibilis minden számítógéppel a cégben, hanem a *Rocket Folio 4.9*-et, a megbízhatatlan *Rocket Software* cég programját, amivel kötelezettségeiket és az *Industrijal dizajn* kötelezettségeit is komolyan veszélybe sodorták. Mégis korrekt volt, és az e-mailben nem írta le a nevemet. Csak a fizetésemet csökkentette, egyszer pedig – bár nem ezért, hanem az atipikus trafóállomások miatt – félig fenyegetve leordított mindenki előtt. Az önbizalmam hanyatlott, de igyekeztem kibírni.

Arra törekedtem, hogy megtanuljam a bonyolult számításokat és mindent a projektálással kapcsolatban. Az volt a legnehezebb. Az *Adobe Acrobat*ot rögtön elsajátítottam. Még ennél is könnyebben sikerült eltávolítanom a *Rocket Folio 4.9*-et, amelyről azt sem tudtam, hogy került a gépemre.

A munkahelyemen a szokásosnál is jobban összpontosítottam. Peca hamarosan észrevette a fejlődésem, és elárulta: azt fontolgatja, hogy visszaállítja a fizetésem a kezdeti összegre. A barajevói helyzet is javult. Anyám a zöldsgfélekkel való törődéstől különben is helyrejött, sőt egészen kivirult.

Amikor meglátogattam Barajevóban, bemutatott a szomszédnak, Ivan Kandicnak. Ő kragujevaci születésű, és gyönyörű kertje volt, anyámnak pedig melegágyakat szerzett jó áron, és segített elvetni a paradicsom- meg a paprikamagot. Megígérte, hogy a segítségére lesz majd nem egész két hónap múlva is, amikor szét kell palántálni a zöldségeket. Az egyetlen dolog, amit ez a hallgatag korombeli mondott nekem, amikor anyámnál voltam:

– Te is eljössz majd a palántálásra?

Kérdése annyira eltért mindazoktól a szavaktól, amiket egyébként hallgattam, hogy hangosan nevetnem kellett. Kandic elpirult, mintha legalábbis ő nevetett volna fel, nem pedig én, és mintha feleannyi éves lenne, mint amennyi. Amikor valamennyire magamhoz tértem a nagy nevetésből, bocsánatot kértem tőle. Arra gondoltam, hogy egy másik életemben szívesen lemondanék minden ambíciómról, csakhogy egy ilyen egyszerű és naiv emberrel lehessenek.

– Persze, hogy eljön Jovana is – próbálta anyám elsimítani a kellemetlen helyzetet. – Téged is megtanít majd mindenre Kandic, úgy, mint engem. Ó, istenem, mennyire boldog vagyok, hogy otthagytam a várost, és eljöttem ide a természetbe, a természetből élni! Ha valaha is úgy döntesz, hogy csatlakozol hozzám, szívesen várlak!

Amíg anyám azon igyekezett, hogy Kandic segítségével megtanulja a melegágyak körüli teendőket, a zöldségfélék termesztését kacsozással és kacsozás nélkül, meg – még mindig csak elméletben – a palántálást, addig én egyre jobban éreztem magam a munkahelyemen. És akkor, azon a pénteki napon, április derekán, Peca behívott az üvegfalú irodájába.

Jó hangulatban érkeztem az igazgatóhoz. Peca viszont kellemetlenül meglepett a hírrrel, hogy a cég egy velem kapcsolatos inkrimináló anyagot kapott. Gondoltam, csak viccelődik, és kértem, hogy mutassa meg. Amikor kijelentette, hogy szó sem lehet róla, nem ismertem rá. Amíg arról beszélt, hogy az *Industrijal dizajn* csak úgy úszhatja meg botrány nélkül, ha benyújtom a szerződésünk megszakítására vonatkozó kérelmet, úgy éreztem magam, mintha egy rémfilmben lennék. Hazafelé menet Dunja telefonált. Elmesélte nekem azt, amit Peca szigorúan bizalmasan elmondott neki. Kiderült, hogy felhívta őt Milo, mindenfélét mondott rólam, és azt kérte tőle, hogy mondjon fel nekem. Abban az esetben, ha ezt Peca nem teszi meg, ráküldi a pénzügyőrséget, és majd találnak nála valamit.

– Kérdeztem Pecót, miért fél a pénzügyőrségtől, ha korrektül dolgozik, ő pedig azt mondta, hogy Milo azon bírók közé tartozik, akik egy emberből bűnöst és ártatlan áldozatot is tudnak csinálni. Azt mondta, hogy különben is úgy jön ki, hogy azért vett fel, hogy nekem szívességet tegyen, hiszen nem bizonyultál olyan jó munkásnak, mint amilyennek bemutatlak – mondta Dunja, és azt ajánlotta, hívjam fel az ügyvédemet.

– Gondolod, hogy idáig fajult? – kérdeztem tőle, ő pedig fáradtan elnevette magát.

Majd elkomolyodott, és azt mondta, hogy a helyzet igen bonyolultnak tűnik. Ajánlotta, hogy egy kicsit nyugodjak le, mielőtt felhívom az ügyvédemet.

Otthon előbb megvártam, hogy Ognjen eljőjön Marjanért, és elvigye magához hétvégre. Ezután lezuhanyoztam, és talán lenyugodtam. Csak ekkor hívtam fel az ügyvédemet.

Miután meghallgatott, Andrija Gilić feltett néhány kérdést a munkámról és Pecáról. Megígérte, hogy megtudakol mindent és felhív. Megkértem, hogy ezt minél hamarabb tegye meg.

Álmatlan éjszakám után Andrija már másnap reggel felhívott. Milo kiderítette az *Industrijal dizajnról*, hogy nem fizette ki a teljes adót, és megfenyegette Pecát, hogy bíróként talál rá módot, hogy ártson neki. Peca megkérdezte, mit kér azért, hogy ezt ne tegye. Milo azt kérte tőle, hogy mondjon fel nekem.

– Tökéletesen megértették egymást. Meglepett volna, ha nem barátkoztak volna össze – mondta Andrija, és azt javasolta, hogy ne lépjek vissza, mert lényegében sem Pecának, sem Milónak nem kifizetődő, hogy a történet elterjedjen, az én szerződése pedig még nem járt le. Azt ajánlotta, hogy legyek türelemmel és próbáljak velük kiegyezni, valamint hogy találjak másik ügyvédet. Nem akart Milóval összetűzni.

– Egyébként is – mondta – idejében figyelmeztettek, hogy ne közeledj hozzá, Jovana, és tudod, hogy kezdettől fogva szkeptikus voltam a tulajdoni perrel kapcsolatban. Ezt nem is fizettettem meg veled. Azt hiszem, hogy ez így egészségesen igazságos. A tanácsokat és az információkat, amiket adtam, az egyedüli segítségként fogd fel, amit még nyújthatok neked. Remélem, hogy ezzel nem fogsz visszaélni, és sehol sem említesz meg engem.

Szombat délután találkoztam Jankóval, hogy elkérjem tőle családi ügyvédünk elérhetőségét. Kérdezte, minek kell. Amikor előadtam neki a helyzetem, azt mondta, hogy szerintem az én esetem nem ügyvédeknek való. Ő fogja személyesen megfenyegetni a bírót és rákényszeríti arra, hogy felhívja Pecát, és mindent visszavonjon, amit rólam mondott, és ne üldözzön többé. Meggyőződött arról, hogy ezt könnyen elintézi, hiszen az edzőtermébe járnak olyan veszélyes alakok is, akikkel közeli kapcsolatban van.

– Ha másért nem, már csak azért is, mert testvérként lehettem volna önzetlenebb is a hagyatékkal kapcsolatban, Joco – fejezte be Jaša –, most tartozom neked annyival, hogy segíték a munkahelyed megtartásában és a további kellemetlenségek elkerülésében.

Mintegy húsz év után először történt meg, hogy az öcsém és én ilyen erősen megöleltük egymást. Az apám temetésén történt ölelés nem számítom.

Bár Jaša kissé megnyugtató, nem aludtam jól azon a szombaton sem. Ezért is ébresztettem fel Dunját egy telefonhívással vasárnap reggel, röviden elmeséltem neki az öcsém tervét, és elpanaszoltam neki, hogy aggódom. Mintha az én jövőm egyszeriben már nem érdekelné, azt mondta, hogy ehhez nem tud hozzászólni. Arra gondoltam, hogy talán már belefáradt az örökös problémáimba és szükségleteimbe. Végül erőt vett magán, és azt tanácsolta, beszéljek egy férfival.

– Ők sokkal jobban értenek a fenyegetésekhez, mint mi, nők – emelte ki. De mintha tudta volna, hogy ki jutott eszembe abban a pillanatban, megkért, hogy ne az ő Darkóját hívjam fel: – Talán mindenben segíteni tudna, amire szükséged van, de nem hiszem, hogy van kedve még egyszer részt venni egy olyan történetben, ahol bármilyen módon is jelen van Milo.

Amikor letette a kagylót, az egyetlen férfi, aki eszembe jutott, anyám Kandíca volt. Őt azonban nem ismertem annyira közelről, hogy felhívhattam volna. Tudatosult bennem, hogy nincs egyetlen olyan férfi sem, akivel most beszélhetnék, és akkor éreztem először, hogy az én valóságom kezd összeomlani.

Hétfőn Peca behívott az irodájába. Mint várható volt, igyekezett meggyőzni, hogy mondjak fel, de előbb közölte velem, hogy Janko előzetesen van Vukić megfenyegetése miatt. Milo Pecán keresztül azt üzent nekem, ha nem mondok fel, akkor botrányt kavar a

szennylapok és az erotikus magazinok számára. Bűnvádi feljelentést eszközöl ki fenyegetésre és kényszerítésre való uszítás miatt. Ha viszont felmondok, akkor békén hagy engem is meg a testvéremet is.

– Az ügyvédem elmagyarázta, hogy jogom van dolgozni mindaddig, amíg nem jár le a szerződésem – válaszoltam Pecának.

– Melyik ügyvéded? – kérdezte gúnyos mosollyal, ami csak akkor tűnt el az arcáról, amikor azt mondtam neki:

– Egyik, aki azt állítja, hogy feljelenthetlek mobbingért. És hogy Milo megzsarolt téged, mert nem fizetted ki az adót. Mindkettőtöket feljelentelek! – mondtam remegő hangon, de eltökélten.

– Oké, tedd csak meg – motyogta Peca. – És menj ki az irodámból.

Többször is hívtam Jašát, de a telefonja ki volt kapcsolva. Nem akartam felzaklatni anyámat, aki egyébként magától is felhívott volna, ha tudta volna, hogy a fia előzetesben van. A munkahelyemről a munkaidő lejárta előtt kimentem. Elhatároztam, hogy a problémáról csak akkor fogok gondolkodni, amikor hazaérek. Így is történt, bár egy kicsit másképp, mint reméltem, mert nemsokára új meglepetés várt rám.

Jaša futott hozzám, amikor meglátta, hogy az épület felé közeledek, és izgatottan közölte velem, hogy Milo feljelentette a rendőrségen, és hogy éppen most engedték ki a Lješka utcában lévő čukaricai rendőrállomásra. Azt mondta, hogy a rendőrök korrektül viselkedtek vele egész idő alatt. Hívott volna mobilon, csak lemerült az elem, amíg az előzetesben volt. Rögtön látni akart, mert nem tudja, mit is csináljunk. Mondtam neki, hogy majd fönt a lakásomban megbeszéljük.

Főztem egy kávé, és elmeséltem Jašának a Pecóval való egész beszélgetésünket. Így adtam öcsémnek újabb ötletet a probléma megoldására, bár lehet, hogy már előbb is megvolt a fejében:

– Hát valóban legjobb lesz, ha felmondasz.

– Szó sem lehet róla – mondtam.

– Akkor a te lelkeseden szárad majd, ha a botrány után senki nem jön az edzőtermembe, és a gyerekeim éhen halnak! – visította Janko.

Amíg ő az ilyen és ehhez hasonló szavakat ismételtette, próbáltam elmondani neki, hogy az ügyvédem elmagyarázta: Peca és Milo nagyobb bitagnak mutatkoznak, mint amekkorák, és kérdezzem meg tőle, hogy vajon a gyerekem mit eszik majd, ha munka nélkül maradok.

– Majd Ognjen eltartja... – mondta akadozva. – Te meg természeteheted a zöldségféléket anyáival, és már a nyár elején élhettek abból, amit a piacon eladtok... Ott van nektek az ő nyugdíja is... Én segítetek nektek...

– Úgy, mint amikor lakbérre kértem tőled? – mondtam, és Janko elsírta magát.

Hoztam neki a konyhából egy pohár vizet. Letörölte a könnyeit, és köszönés nélkül elment, hacsak nem szőtte bele a mormogásába azt is. A vízhez hozzá sem nyúlt, meg a kávéhoz sem.

Habár határozottan léptem fel a testvéremmel való beszélgetéskor, mégsem tudtam, mit tegyek. Gondolataim egyidejűleg ütköztek és fonódtak össze, mint a spirálban.

Hogy egy kicsit magamhoz térjek, és hogy Marjan ne lásson ilyen rossz kiadásban, amikor estére hazajön az apjától, elmentem egy fitnessstúdióba a Steva Todorović utcába. A pilatesoktató megnyugtató hangon magyarázta, hogy nem tüdőből, hanem hasból kell lélegezni, de minden lélegzetvételem egy sor szaggatott nyöszörgéssé változott, amelyet igyekeztem elfojtani. Jobb volt akkor, amikor még sírtam. Sokkal rosszabb volt magamban nyöszörögni.

Amikor Marjan és én hazaértünk, a fiam furcsán viselkedett. Némán feszengett, a fejét elfordította tőlem. Vacsora közben többször is rámosolyogtam. Ahelyett, hogy visszamosolygott volna, ezt mondta:

– Anya, szeretnék apához költözni.

Hallgattam, ahogy a szoba csöndjében hangosan üt a házinéni faliorája, s ezek a hangok egyszerre mintha gúnyolódónak.

– Miért, fiam? – kérdeztem tőle a lehető leghiggadtabb hangon.

– Apa azt mondja, hogy te egy olyan nő vagy, akinek állandóan sok problémája van, és hogy most is vannak valami gondok – mondta mutáló hangján, számomra ismeretlen hangon.

– Nem egészen úgy van, fiam – lélegeztem fel egy kissé. – Apád túloz, hogy magához édesgessen. Nem egészséges dolog, hogy apáddal, a féltestvéreddel és a mostohaanyáddal élj.

– Nekem Karaburmán sokkal kényelmesebb, mint itt, a garzonban – mondta őszintén és könnyörtelenül.

Úgy tűnt, mintha ő is, meg az asztal is, amelynél vacsoráztunk, meg a falóra is apró szemcsékre bomlanának szét. Ilyen atomokat különösen a tükörben véltem látni, amikor kirohantam a fürdőszobába. Megmosdottam, bevizeztem az alkarom és a halántékom. A víz segített, egyszeriben minden normálisabbnak tűnt.

Arra gondoltam, nem szabad megengednem, hogy a valóságom tovább atomizálódjon. Ezt csak elősegíteném minden vad harccal.

Kedden reggel aláírtam a munkaviszony közös megegyezéssel való megszűnésére vonatkozó kérelmet. Hazamentem, felhívtam a házinénit, és közöltem vele, hogy május elsejétől nem fogok a lakásában lakni.

Felhívtam anyát is, hogy elmondjam neki, hogy átköltözök hozzá Barajevóba. Azt mondta, örül neki, és hogy mégis ez a legjobb megoldás. Átadta Ivan Kandić üdvözetét és elmondta, hogy a férfi többször is érdeklődött felőlem. Örültem, hogy ennyi rossz után, ami velem történt, lesz erőm megismerni még egy férfit.

Beszélgetésünk végén anya megkért, hogy minél előbb csomagoljak össze, és menjek hozzá. Még április végén el kellett volna palántálnunk a zöldségféléket.